

EEN HAAG DOET JE TUIN LEVEN

Hagen, heggen en houtkanten

- geven **kleur** aan je tuin, in elk seizoen
- trekken **vogels** aan: ze maken er hun nest in en snoepen van de zaden en bessen
- zijn een belangrijke stuifmeel- en nectarbron voor **insecten**
- zijn er in veel soorten en maten, dus **ook voor kleine tuinen**
- een fruithaag levert lekker **fruit**: appel, peer, bessen
- geven **zuurstof** aan de lucht en houden CO₂ vast, goed voor het klimaat dus
- scheiden de ruimte en bieden **privacy**

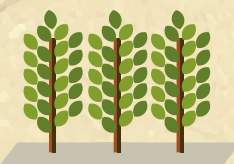
	HAAG	HEG	HOUTKANT
UIT-ZICHT	Strak	Vrij uitgroeiend	Vrij uitgroeiend
GROOTTE	Hoog, maar smal (van 0,5 tot max. 1 m breed)	Even hoog als breed, tot 4 m	Minstens 5 m breed
PLAATS NODIG	Kan in kleine tuinen	Kleine (met klein blijvende soorten) en grote tuinen	Grote tuinen
ONDERHOUD	Onderhoud: max. twee-maal per jaar scheren	Om de 2 tot 3 jaar licht snoeien (na de bloei of in de winter), wanneer nodig ook een paar oude takken tot tegen de grond weg snoeien	Wanneer nodig, om de 5 tot 10 jaar kappen (= tot 10 cm boven de grond afzagen) (hakhout-beheer)

HOE PLANT JE EEN HAAG?

STAPPENPLAN

1

- ✓ Kies een plantensoort.
- ✓ Bestel je haag bij een boomkweker of tuincentrum. Gebruik de Latijnse naam om zeker te zijn dat je de juiste bestelt. Want een afwijking in de variëteit geeft soms een groot verschil in de tuin.
- ✓ Ga na of het regionaal landschap van jouw regio een samenaankoop-actie organiseert.

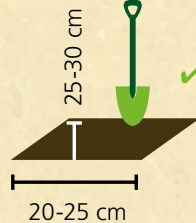
2

- ✓ Bescherm bij het transport de wortel tegen uitdrogen. Omwikkel de haagplanten met een doek of leg ze in het voertuig.
- ✓ Plant de haagplanten meteen. Lukt dat niet? Bewaar ze dan max. één dag in een ruimte zonder vorst of tocht of leg de planten in een kuil die je afdekt met grond.

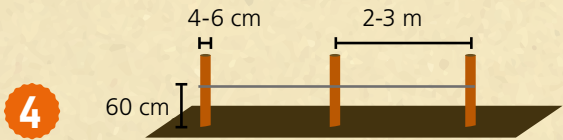

3

- ✓ Graaf een sleuf van min. 25-30 cm diep en 20-25 cm breed.
- ✓ Maak de grond in de sleuf goed los.

4

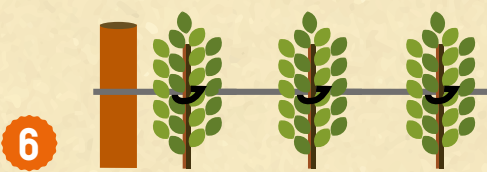
- ✓ Plaats elke 2 tot 3 m een kastanjepaaltje van 4-6 cm doorsnede.
- ✓ De hoogte van het paaltje hangt af van de hoogte van het plantgoed van je haag.
- ✓ Verbind de palen met een spandraad op 60 cm hoogte. Herhaal dit op 100 cm hoogte als je plantgoed hoger is.

5

- ✓ Vul de sleuf met de goed verkruiemelde uitgegraven grond (vermeng de grond met compost op arme bodems). Steek de planten in de grond (ongeveer 4 planten per m), spreid de wortels. Schud lichtjes zodat de grond goed tussen de wortels verdeeld zit.
- ✓ Druk de grond lichtjes aan rond de haagplanten.

6

- ✓ Bind elke haagplant apart vast aan de spandraad. Gebruik hiervoor een elastische bindbuis, katoentouw of cocostouw.

HOE SNOEI JE EEN HAAG?

STAPPENPLAN VOOR EEN GESCHOREN HAAG

1

- ✓ Meteen na het planten knip je de zijtakjes in tot op 1 tot 2 ogen (dat zijn de jonge of beginnende groeiknoppen) van de zijtak.

2

- ✓ Herhaal deze werkwijze tijdens de tweede winter voor de nieuwe vertakkingen.

3

- ✓ Vanaf het derde groeiseizoen pas je het onderhoudsscheren toe:
 - > **WANNEER?** Bladverliezende haagplanten: van juni tot begin juli en/of september
 - > **HOE?** Laat de hoofdtak doorgroeien. Pas als hij op 20 cm van de hoogte die je wil bereiken komt, knip je hem zodat hij zich ook daar kan vertakken.
 - > Zorg voor een lichte trapeziumvorm. Zo krijgen ook de onderste bladeren licht en blijft de haag ook daar mooi gesloten.

STAPPENPLAN VOOR EEN HEG MET BLOESEMS EN BESSEN

- ✓ Wil je graag veel bloemen en bessen? Laat de heg dan zoveel mogelijk vrij uitgroeien (afhankelijk van de ruimte die je hebt).
- ✓ Snoei na de aanplant de planten sterk terug, dit stimuleert de vertakking en de groei. Daarna laat je de heg uitgroeien.
- ✓ Om de heg verder te onderhouden, snoei je hem jaarlijks (als je weinig ruimte hebt), of om de 2 tot 3 jaar, na de bloei of in de winter (na de bessen). Scheer niet te kort zodat je ook het volgende jaar nog veel bloemen en bessen hebt. Vanaf het vijfde jaar na de aanplant kan je een paar oude takken tot aan de grond wegsnoeien om de heg te verjongen.

PLANT EEN HAAG

Kies voor een groene tuinafscherming.

VLAAMS-BRABANT

WELKE HAAG IN JOUW TUIN?

Hagen, heggen en houtkanten zijn er in vele soorten, kleuren en maten. Ga dus niet over één nacht ijs als je er één kiest. Bezoek parken en kijk rond in open tuinen. Ga met je haagwensen naar een boomkwekerij of tuinexpert. Bereid je voor met deze checklist.

- Hou rekening met de **bodem** en de **standplaats** (kalkrijke of zure grond, zon of schaduw, veel wind, verharding in de directe omgeving ...)
- **Snoei je niet graag en heb je voldoende ruimte?** Kies dan voor een heg, die vraagt veel minder onderhoud dan een haag en heeft vaak mooie bloemen en bessen.
- Spreek af met je **buren**. Samen een haag planten is tweemaal winnen: je houdt meer plaats over in je tuin én je deelt het werk.
- Ga zoveel mogelijk voor **planten van hier**, zeker als jouw tuin grenst aan het landschap. In een bebouwde omgeving kan je ook voor een uitheemse soort gaan. Want ook uitheemse soorten zijn soms interessant voor vogels en insecten.
- Bladhoudende planten geven minder doorkijk, maar zijn gevoeliger voor vorst. In het assortiment van de coniferen is alleen taxus een aanrader. Een haag die zijn blad verliest speelt dan weer meer in op de seizoenbeleving.
- Wil je graag **bloemen, zaden, bessen of veel kleur in de herfst?** Keuze genoeg!
- Is privacy niet jouw belangrijkste criterium? Kies dan voor een **fruithaag**. Appel, peer en trosbessen zijn daar heel geschikt voor.
- Een haag met **doorns** is te vermijden in de buurt van een speelplein, maar is ideaal voor kleine zangvogels om zich in te beschermen tegen bijvoorbeeld katten.

Zie ook onze folders:

‘Onderzoek je tuinbodem’, ‘Draag zorg voor je tuinbodem’
‘Zet typische eigenschappen van jouw tuin in de verf’,
‘Onderhoudsvriendelijke planten’

TIP

De groeikracht van een plant kan je afleiden uit de grootte van het blad en de onderlinge bladafstand. Planten met een klein blad en een korte onderlinge bladafstand zijn gemakkelijker klein te houden (bv. haagbeuk, meidoorn, liguster). Planten met grotere bladeren en grotere onderlinge bladafstand vragen meer plaats (bv. hazelaar, Gelderse roos, rode kornoelje).

VOORBEELDEN VAN HAGEN

In deze tabel vindt je een paar voorbeelden van gemakkelijke en onderhoudsvriendelijke hagen/heggen/houtkanten en hun eigenschappen. De lijst is natuurlijk veel uitgebreider.

Kijk op de plantenzoeker van VELT welke plantensoorten in jouw tuin passen: [beweegt.velt.be/plantenzoeker](https://www.velt.be/plantenzoeker)

Download de brochure ‘Hagen, heggen en houtkanten. Een praktische gids’ voor een overzicht van streekeigen planten en hun eigenschappen: <https://www.rlzh.be/hagen-heggen-en-houtkanten>

	TAXUS <i>Taxus baccata</i>	APPELBES <i>Aronia melanocarpa</i>	BRUIDSBLOEM <i>Deutzia gracilis</i>	GELDERSE ROOS <i>Viburnum opulus</i>	HAAGBEUK <i>Carpinus betulus</i>	LIGUSTER <i>Ligustrum vulgare</i>	SLEEDOORN <i>Prunus spinosa</i>
HAAG, HEG OF HOUTKANT	Haag	Bloesemheg (tuinen in bebouwde omgeving)	Bloesemheg (tuinen in bebouwde omgeving)	• Houtkant • Bloemsem- en bessenheg	Haag	Haag, heg of houtkant	• Bloesem- en bessenheg • Houtkant
INHEEMS	Ja	Neen	Neen	Ja	Ja	Ja	Ja
GROEIKRACHT	Matig	Matig tot sterk (tot max. 2 m hoog)	Matig (tot max. 2 m hoog)	Sterk (tot 4 m hoog)	Matig	Matig (tot 3 m hoog)	Sterk (3 tot max. 6 m hoog)
BLAD	Bladhoudend	Bladverliezend	Bladverliezend	Bladverliezend	Bladverliezend	Bladhoudend in zachte winters, deels bladverliezend in strenge winters	Bladverliezend
HERFSTKLEUR	Geen (bladhoudend)	Geel-oranje-rood	Lichtgeel	Rood-paars	Goudgeel	Geen (bladhoudend)	Geel-bruin
BLOEI	Onopvallend	Wit in juni	Wit in mei-juni	Wit in mei-juni	Geen (door de snoei)	Wit in juni-juli en geurend	Wit in maart
VRUCHT	Rode bes (giftig)	Zwarte bes (eetbaar) van augustus tot oktober	Geen	Rode bes van augustus tot januari (niet echt in trek bij vogels)	Geen (door de snoei)	Paars-zwarte bes (giftig)	Blauwe bes van september tot november
STANDPLAATS	Zon tot schaduw	Zon tot halfschaduw	Zon tot halfschaduw	Zon	Zon tot halfschaduw	Zon tot schaduw	Zon
BODEM	Zandleem - leem, goed drainerend	Zandleem - leem, goed vochthoudend	Zandleem - zware leem	Leem, goed vochthoudend	Lemig zand tot zware leem	Lemig zand tot zware leem	Leem, kalkrijk, goed drainerend
ONDERHOUD	Scheren in mei-juni en/of september	Wanneer nodig, licht scheren tussen eind juni en september (na de bloei)	Beperkte snoei vanaf eind juni (verwijderen van uitgebloeide takken)	• Heg: om de 2 à 3 jaar licht scheren na de bloei of in de winter, na de bessen • Houtkant: eventueel beheren als hak-hout: om de 8 à 10 jaar tot 10 cm boven de grond snoeien	1of 2 maal scheren tussen eind mei en eind september	• Haag: scheren in mei-juni en in september • Heg: om de 2 à 3 jaar licht scheren na de bloei of in winter, na de bessen • Houtkant: geen beheer nodig	• Heg: om de 2 à 3 jaar licht snoeien na de bloei of in de winter, na de bessen • Houtkant: eventueel beheren als hak-hout: om de 8 à 10 jaar tot 10 cm boven de grond snoeien

LEVE DE TUIN. VOLOP GENIETEN VAN JOUW STUKJE GROEN

Ben jij één van de 86% Vlaams-Brabanders met een tuin? En is dat voor jou ook de plek bij uitstek om in te genieten? Of dwarsbomen vervelende tuinproblemen weleens dat plezier? Jammer als dat zo is, want jouw tuin is kostbaarder dan je denkt. Bekijk hem eens vanuit de lucht en zie hoe jouw tuin en de tuin van jouw burens en die van de burens van jouw burens samen één groot groen lint vormen.

Wist je dat 8 tot 9% van Vlaanderen tuin is? Laat ons daar één groot groen paradijs van maken. Met kansen voor dieren, planten en het klimaat. Om nog meer te genieten.

Je hoeft er niet eens heel gek voor te doen. Alle beetjes helpen. En wij helpen jou.

HOE?

Surf naar www.vlaamsbrabant.be/levedetuin

MEER INFO

www.vlaamsbrabant.be/levedetuin
levedetuin@vlaamsbrabant.be

VLAAMS-
BRABANT